

**ACADEMIA DE ȘTIINȚE  
A MOLDOVEI  
SECȚIA ȘTIINȚE ALE VIEȚII**

Bd. Ștefan cel Mare 1  
MD-2001, Chișinău, Republica Moldova  
Tel/Fax: /373-22/ 27-24-53,  
/373-22/ 27-07-57  
E-mail: [ssv.asm.md@gmail.com](mailto:ssv.asm.md@gmail.com),  
[sectiamed@asm.md](mailto:sectiamed@asm.md), [ssagricola@rambler.ru](mailto:ssagricola@rambler.ru)



**ACADEMY OF SCIENCES  
OF MOLDOVA  
SECTION LIFE SCIENCES**

Ștefan cel Mare Ave., 1  
MD-2001 Chisinau, Republic of Moldova  
Tel/Fax: /373-22/ 27-24-53,  
/373-22/ 27-07-57  
E-mail: [ssv.academia@gmail.com](mailto:ssv.academia@gmail.com),  
[sectiamed@asm.md](mailto:sectiamed@asm.md), [ssagricola@rambler.ru](mailto:ssagricola@rambler.ru)

**AVIZUL CONSULTATIV AL SECȚIEI ȘTIINȚE ALE VIEȚII A AȘM**

asupra raportului pe proiectul din cadrul Programului de Stat 20.80009.7007.06 "Determinarea schimbărilor mediului acvatic, evaluarea migrației și impactul poluanților, stabilirea legităților funcționării hidrobiocenozelor și prevenirea consecințelor nefaste asupra ecosistemelor", director de proiect - dr. hab. ZUBCOV Elena, Prioritatea III. Mediul și schimbări climatice, Institutul de Zoologie, Universitatea de Stat din Moldova,

pentru anul 2023, perfectat în baza audierii raportului și a concluziilor experților confidențiali (Adunarea Generală a Secției Nr.2 din 26 februarie 2024)

**1. Atingerea scopului, obiectivelor și rezultatelor declarate în propunerea de proiect în corelare cu cele obținute după implementarea proiectului**

Scopul și obiectivele au fost pe deplin realizate. Rezultatele cercetărilor, odată cu implementarea lor, vor avea un impact benefic maximal. Pe parcursul anului:

- au fost efectuate expediții complexe pentru colectarea materialului hidrobiologic, ihtiologic, hidrochimic și modelări în câmp pe fl. Nistru, lacul de acumulare Dubăsari, pe r. Prut și acumularea Costești-Stânca.
- Au fost efectuate modelări experimentale și în condiții de laborator.
- A fost estimată starea ecologică a hidrobiocenozelor și ihtiofaunei, a fost apreciat nivelul de eutrofizare, argumentate măsurile compensatorii, în scopul protecției speciilor rare și pe cale de dispariție de hidrobionți, inclusiv pești, diminuarea impactului speciilor invazive.
- A fost apreciată calitatea apelor reieșind din proprietățile fizico-chimice, inclusiv substanțele toxice, metalele grele etc.
- Prin modelări în câmp și în condiții de laborator, a fost stabilită migrația substanțelor chimice în sistemul "apă-suspensii-mâluri-hidrobionți", influența substanțelor chimice în echilibrul proceselor de autoepurare/poluare secundară, sedimentare, bioacumulare, impactul asupra dezvoltării hidrobionților și argumentate bazele științifice pentru estimarea funcționării ecosistemelor acvatice și a stării hidrobiocenozelor investigate.

**2. Diseminarea rezultatelor obținute**

Cele 43 de articole și teze publicate și prezentate la nivel național și internațional, inclusiv cu factor de impact, este o dovadă elocventă a diseminării eficiente a rezultatelor cercetărilor obținute.

- Monografii - 2
- Editor culegere de articole, materiale ale conferințelor naționale/internaționale – 2

- articole din alte reviste editate în străinătate – 4
- în reviste naționale de categoria B - 5;
- articole în lucrările conferințelor științifice naționale- 13
- teze în lucrările conferințelor științifice internaționale (peste hotare) – 18.
- Teze în lucrările conferințelor științifice naționale cu participare internațională - 1
- articole de popularizare a științei - 7

### **3. Valoarea socio-economică a rezultatelor obținute (brevete de invenție, alte forme de proprietate intelectuală, materializarea rezultatelor, perspective de implementare**

- brevete de invenții și alte obiecte de proprietate intelectuală - 2;
- materiale la saloanele de inventică - medalii de aur – 5, medalii de argint – 1, medalii de bronz – 1, certificate de excelență - 2
- implementări - 5.
- organizarea atelierelor de lucru și a seminarelor – 6
- teze de doctorat / postdoctorat susținute și confirmate în anul 2022 - 1;
- participări la emisiuni TV/radio – 2

În anul 2023 au fost eliberate 2 brevete de invenție (nr. 1646; nr. 1674). Elaborările au fost apreciate la diverse saloane de inventică și de carte (5 medalii de aur, 1 de argint, 1 de bronz, 2 certificate de excelență pentru 2 ghiduri metodologice editate recent). Sunt implementate 5 elaborări în piscicultură și 4 ghiduri în procesul didactic și de cercetare al Universității ”Dunărea de Jos” din Galați. A fost evaluat cu succes raportul final (în calitate de partener lider) al proiectului internațional 2SOFT1/2/47, realizat în cadrul POC RO-MD 2014-2020.

### **4. Participarea tinerilor în proiect, pregătirea cercetătorilor în cadrul proiectului prin doctorat/postdoctorat.**

Ponderea tinerilor (16,7%) din numărul total al executorilor. Numărul tinerilor este de 4 din 31 membri. O teză de doctor și o teză de doctor habilitat sunt în proces de susținere

**Punctajul mediu acordat: 29,7**

### **Concluzii, recomandări**

În baza cercetărilor în teren și în laborator, a fost evaluată starea ecologică a hidrobiocenozelor și starea ihtiofaunei, precum și estimată calitatea apelor ecosistemelor fl. Nistru și r. Prut reieșind din proprietățile fizico-chimice, componența chimică, substanțe nutritive sau biogene, substanțe toxice, metale grele. A fost determinat raportul proceselor de autoepurare/poluare secundară cu substanțe chimice, apreciat nivelul de eutrofizare a ecosistemelor acvatice și argumentate măsurile compensatorii privind prevenirea efectelor tehnogene periculoase pentru ecosistemele acvatice și bazinele lor hidrografice. Au fost stabilite legitățile migrației metalelor în sistemul “apa-suspensii-mълuri-hidrobionți”, evaluate procesele de sedimentare, bioacumulare, efectele nutritive și impactul toxic asupra dezvoltării hidrobionților și echilibrul autoepurare/poluare secundară; precum și au fost elaborate bazele științifice privind estimarea funcționării ecosistemelor acvatice și a stării hidrobiocenozelor în procesul monitoringului și evaluării stării mediului acvatic. A fost organizat simpozionul național "Starea ecosistemelor acvatice în contextul impactului antropoc și al schimbărilor climatice", cu publicarea culegerii de articole din contul finanțării pe proiect. În anul 2023 au fost eliberate 2 brevete de invenție (nr. 1646; nr. 1674). Elaborările au fost apreciate la diverse

saloane de inventică și de carte (5 medalii de aur, 1 de argint, 1 de bronz, 2 certificate de excelență pentru 2 ghiduri metodologice editate recent). Sunt implementate 5 elaborări în piscicultură și 4 ghiduri în procesul didactic și de cercetare al Universității "Dunărea de Jos" din Galați. Toate activitățile planificate au fost realizate cu succes.

**Se propune calificativul general: Foarte bine**

**Raport aprobat**

Conducător al  
Secției Științe ale Vieții  
acad.

Eva Gudumac

Secretar Științific al Secției  
Dr.

Gabriela Romanciuc